# DESPRE TERMINOLOGIA PEDAGOGICĂ. CÂTEVA OBSERVAŢII

IOANA LOREDANA BANADUC

Cuvinte-cheie: *circuit cultural interzonal, termeni pedagogici*

În decursul timpului, după cum precizează Al. Niculescu, au apărut „diferenţieri culturale pe teritoriul continuu de limbă română", dar „se stabileşte, treptat, în baza unităţii de limbă, un *circuit cultural interzonal*, care conduce inovaţiile lexicale din Ţara Românească în Moldova şi, de aici, în Transilvania, pentru a se întoarce în Ţara Românească [...] dincoace şi dincolo de Carpaţi, contribuind la unificarea limbii culturii (daco)româneşti, în baza aceleaşi unităţi originare"[1].

Pe baza circulaţiei cărţilor se transferă sau se comunică „sensibil şi imaginativ" modele culturale, spirituale, de la o epocă la alta, de la o zonă geografică la alta. Pentru istoria culturii este foarte important de observat cum mişcarea de idei influenţează modul în care s-a construit şi vehiculat terminologia pedagogică. Factorul cultural intervine în sensul unificării terminologiei prin transferul lexical interdialectal datorat activităţilor de copiere, tipărire a textelor şi a cărţilor româneşti de către învăţaţi din regiuni diferite, prin procesul de educaţie şi prin simpla lectură a articolului de ziar sau de revistă.

Acest fenomen poate fi mai bine înţeles prin raportare la ideologia naţional-iluministă, venind dinspre Şcoala Ardeleană, în contextul luptei pentru emancipare naţională şi culturală a românilor. Interesul reprezentanţilor „veacului luminilor" pentru ştiinţa şi

[1]Al. Niculescu, *Romanitate de limbă, romanitate de cultură*, în „Limbă şi literatură", vol.I, 1977, p. 154.



BDD-A12958 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:06 UTC)

modelele europene nu a pus în umbră perspectiva internă asupra fenomenului cultural, ştiinţific. Intelectualii vremii preocupaţi de limba literară conturează problemele acesteia într-un cadru foarte larg, înglobând argumente din mai multe domenii ale culturii, pentru că limba, filologia a fost „înţeleasă ca problemă politică şi considerată în acelaşi timp ca manifestare fundamentală a culturii”[2].

Astfel, în anul 1914, la Sibiu, oamenii de şcoală au propus unificarea terminologiei şcolare din provinciile româneşti cu scopul de a întări caracterul unitar al limbii române. Mărturie stă documentul *Raport către sedinţa secţiei şcolare a „Asociaţiunii”*[3] *ţinute la Sibiu la 30 iunie 1914*, publicat în „Foaia Diecezană” din anul 1915: „unificarea terminologiei şcolare e dorită de toţi şi ar fi bine să vie unul dintre profesorii noştri filologi făcând un conspect al terminologiei şcolare folosite azi în diferite şcoale de aici de la noi, eventual şi istoricul acestei terminologii (în parte terminologia şcolară e o dovadă a schimbărilor prin care a trecut şcoala noastră şi poate fi în viitor valorizată [...]). Şi terminologia ştiinţifică o vor fixa manualele, care vor trebui să ţină seama de terminologia folosită în Ţară. Dar, după ce chiar şi în Ţară e o oarecare deosebire între cuvintele care exprimă aceeaşi noţiune, autorii manualelor să se întrunească şi să o fixeze, ţinând cont de terminologia întrebuinţată în Analele Academiei Române” [4].

Deşi în documentul prezentat se vorbeşte de terminologia şcolară, suntem de părere că terminologia pedagogică reprezintă o categorie a acestei terminologii şcolare. Această afirmaţie este susţinută de exemplele oferite în presă cu scopul de a înlocui numeroşi termeni folosiţi în Transilvania şi Banat cu cei utilizaţi şi „fixaţi” în Ţară: *lecţie* în loc de *oara de prelegere*, *a preda* în loc de

[2]Doina David, *Limbă şi cultură. Româna literară între 1880-1920. Cu privire specială la Transilvania şi Banat*, Timişoara, Editura Facla, 1980, p.12.

[3]*Asociaţiunea pentru literatura şi cultura poporului român*, înfiinţată în 1861, a devenit un factor de unificare a culturii din provinciile româneşti.

[4]„Foaia Diecezană”, 1915, nr. 25, p. 6; nr. 27, p. 5; nr. 28, p. 4-5. Vezi V. Popeangă, *Presa pedagogică din Transilvania 1860-1918*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1966, p. 287; Dorina Chiş-Toia, *Limba literară în presa din Banat. Contribuţii*, Timişoara, Editura Mirton, 2006, p. 179-182.



BDD-A12958 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:06 UTC)

*a propune*, *material didactic* în loc de *mijloace de învăţământ*, *programă (analitică)* în loc de *plan de învăţământ*, *materii, studii principale* în loc de *obiecte ordinare, materii, studii, obiecte de studii* în loc de *obiecte de învăţământ* etc.

Una din caracteristicile terminologiei pedagogice din secolele XIX-XX a fost mobilitatea, datorită ciculaţiei interzonale a cărţilor, a presei. Nu trebuie uitat că a existat, încă din anul 1900, un fond terminologic comun pentru cei de dincoace şi de dincolo de Carpaţi, dar putem vorbi şi de eterogenitatea acestei terminologii, determinată de individualitatea scrierilor, textele vremii diferenţiindu-se de la un autor la altul, prin denumirile unor noţiuni, prin amestecul formelor termenilor ştiinţifici.

În continuare, vom analiza câtiva termeni: *a paradosi, a propune, a preda*, care ne permit să evidenţiem în ce măsura lexicul de specialitate a avut o răpândire socială, suprinzând individualitatea unei zone şi momentele de unitate cultural-lingvistică.

*A paradosi,* folosit cu sensul de „a preda", este un termen pedagogic de origine neogreacă introdus în epoca Fanariotă de intelectualitatea din Valahia şi Moldova. DLR, pe baza cercetării lui L. Gáldi[5], menţionează, pentru acest sens, o primă atestare anul 1748. Potrivit lui Gáldi acest termen a fost folosit până în 1830, deoarece, începând cu anul 1837, termenul *a preda* a fost descoperit în documentele din Bucureşti, adunate de V. A. Urechiă şi publicate în a sa istorie a şcolii româneşti. În Moldova, termenul „fanariot" se menţine mai mult timp, până în 1853, fapt demonstrat de textele din Iaşi, publicate de V. A Urechia şi cercetate de către Gáldi. Acest termen, considerat a fi „vorbă ieşită din uz", a circulat în Moldova, descoperit fiind şi de Lazăr Şăineanu în opera lui Costache Negruzzi: „pentru a-ţi paradosi limba românească"[6].

---

[5]*Les mots d'origine néo-grecque en roumain à l'époque des phanariotes,* Budapest, f.e., 1939, p. 55.

[6]Lazăr Şăineanu, *Dicţionar universal al limbii române*. Ediţie revăzută şi adăugită de Alexandru Dobrescu, Ioan Oprea, Carmen-Gabriela Pamfil, Rodica Radu şi Victoria Zăstroiu, Editura „Litera", Chişinău, 1998, p. 126. (în continuare se va cita $DU_1$)



BDD-A12958 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:06 UTC)

În Banat, acest termen nu a fost utilizat. Mai precis, în ultimul deceniu al veacului al XVIII-lea, denumit perioada „legiurilor în spirit iluminist promulgate de curtea vieneză în epoca reformelor monarhiei luminate”[7] şi reprezentat prin emblemele politice ale timpului, *şcoala* şi *cartea*, a fost demarat un program de culturalizare prin „difuzarea aceleaşi literaturi la toate popoarele”[8] din imperiu. Astfel, pentru Banat au fost traduse din limba germană o serie de lucrări de specialitate[9]. Versiunea românească a prelucrării lui T.Iancovici, destinată şcolilor din Banat, *De lipsă cărticea pentru învăţătoriu a neuniţilor rumăneştilor mai mici şcoale în împărăteştile şi crăeştile ţări*[10], tradusă de Mihai Roşu Martinovici, este considerată „printre primele lucrări pedagogice în limba română”[11]. În această lucrare, pentru „a preda” s-a folosit *a pune înainte*, calc semantic al germanului *vortragen*: „Toate cele

[7]Nicolae Bocşan, *Contribuţii la bibliografia literaturii române din Banat în epoca luminilor*, în „Banatica”, Reşiţa, 1997, p. 484.

[8]*Ibidem*. N. Bocşan menţionează o listă cu cărţi destinate şcolilor din Banat, tipărite în limba română: *Bucvar sau începapere de învăţătură celor ce vor să înveţe carte cu slove sloveneşti*, Viena, 1771; *Ducere de mînă cătră cinstă şi dreptatea*, 1777; *Bucvariu*, 1781; *Pre scurtă arătare*, Viena, 1784; *Învăţături creştineşti*, Viena, 1784; *Scurtă învăţătură părinţilor duhovniceşti,* 1787 etc. Pentru a impiedica aducerea cărţilor de peste hotare: Veneţia, Leipzig, Varşovia, Moscova, Ţara Românească şi Moldova, s-a înfiinţat la Viena tipografia lui Iosif Kurzbock. Aici au fost tipărite manualele şcolare, cărţile pentru toate naţionalităţile din imperiu.

[9]În anul 1776, în timpul pregătirii metodice la Viena, Teodor Iancovici, director al şcolilor româneşti şi sârbeşti din Banat, întocmeşte un manual pentru învăţătorii bănăţeni, prelucrând textul manualelor publicate, în anul 1774, de către I. Felbiger. Prelucrarea realizată de Iancovici a apărut la Viena, cu titlul: *Nothwendiges Hand-buch für Schulmeister der illirischen nicht unirten Trivial-Schulen.* Lucrarea a fost tipărită bilingv: germană şi slavonă. În literatura de specialitate se discută despre existenţa mai multor versiuni româneşti ale prelucrării elaborate de T. Iancovici.

[10]Lucrarea, tradusă din limba germană în limba română, a fost publicată la Viena, în două ediţii: 1777, 1785.

[11]Marius Bucătură, *Crîmpeie din evoluţia pedagogiei bănăţene*, Editura Asociaţiei învăţătorilor din judeţul Timiş-Torontal, 1938, p. 12.



BDD-A12958 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:06 UTC)

învăţătoriu are a le spune tare, chiar de înţăles şi lui aşa *să* le *puie înainte*, ca fieştecare şcoalean orice cuvânt să-l înţeleagă."[12].

Pentru a înţelege dorinţa românilor de a avea un mijloc de expresie ştiinţific adecvat, necesitate şi condiţie pentru înaintarea oricărui popor, trebuie să amintim şi existenţa unei alte versiuni a lucrării lui Iancovici, *Cartea trebuincioasă pentru dascăli şcolelor de jos româneşti neunite în Chiesaro-Crăeştile Ţări de moştenire*, versiune destinată şcolilor din Bucovina, tradusă de I.Budai-Deleanu, ajutat fiind de Vasile Balş. Pentru „a preda" autorii folosesc *a da învăţatură*: „dascălii de şcoale trebuie să ştie rânduiala la învăţătură şi să sârguiască *a da învăţătură* pe înţeles"[13].

Numărul mare de calcuri din această perioadă a fost un reflex, pe plan lingvistic, al stadiului procesului de modernizare a vieţii culturale din ţările româneşti. O explicaţie convingătoare este oferită de N.A.Ursu: „Crearea unui număr atît de mare de calcuri în jurul anului 1800 a fost determinată şi de exemplul limbilor străine care îşi exercitau atunci influenţa asupra limbii române: germana şi maghiara în Transilvania, neogreaca şi rusa în Muntenia şi Moldova. Aceste limbi, spre deosebire de română, au largi posibilităţi de îmbogăţire a vocabularului prin derivare şi compunere şi prin metoda calcului. Intelectualii români de atunci încearcă să imite limbile străine, fără să ştie sau să ţină seama de faptul că româna nu oferă aceleaşi posibilităţi de formare a cuvintelor"[14].

Începând cu secolul al XIX-lea, datorită apariţiei, difuzării şi circulaţiei interzonale a unui număr mai mare de cărţi româneşti tipărite în tipografiile din Buda, Viena, Sibiu, Braşov sau în manuscris, şi datorită „înmuguririi" învăţământului în limba română cu ajutorul dascălilor din Transilvania şi Banat, se observă diminuarea numărului calcurilor lingvistice, creşterea numărului de termeni ştiinţifici

[12]Cf. Dimitrie Onciulescu, *Primul compendiu de pedagogie*, vol. II, Timişoara, Casa Corpului Didactic, 1980, p. 23. Textul lucrării *De lipsă cărticea* se găseşte publicat în fascicole în această lucrare.
[13]*Ibidem*, vol. I, p. 125.
[14]N.A. Ursu, *Formarea terminologiei ştiinţifice româneşti*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1962, p. 118.



BDD-A12958 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:06 UTC)

şi încercarea acestora de adaptare prin dobândirea acelui „simţ lingvistic mai dezvoltat pe care îl dovedesc unii dintre cărturarii epocii, cât şi prin creşterea influenţei latino-romanice asupra limbii române”[15].

În vederea constituirii şi dezvoltării unui lexic modern de cultură în limba română, încă din anul 1799, Paul Iorgovici publica la Buda, *Observaţii de limbă rumânească*, „prima lucrare de lexicologie a limbii române”[16]. În acest studiu se explică cum să se construiască „un sistem de formare a termenilor româneşti de cultură prin prefixarea şi sufixarea unor vechi rădăcini latineşti păstrate în limba română”[17], în aşa fel încât termenii nou creaţi să fie recunoscuţi drept româneşti şi să pătrundă fără dificultate în uz.

Reprezentanţii Şcolii Ardelene şi-au canalizat energia în această direcţie. Ei au urmărit ca limba română să se dezvolte şi să se modernizeze ţinând seama de matca latină. Termenul *a propune* este format după latinescul *proponere.* L.Gáldi este de părere că în textele bănăţene termenul *a propune* este atestat cu acest sens în 1821, an în care a apărut lucrarea lui C.Diaconovici Loga, *Chiemare la tipărirea cărţilor romaneşti*, tipărită la Buda: „în Şcolele aceste Preparande următoarele învăţătrui (sic!) se propun”[18]. Doina David consideră că „accepţiunea particulară a cuvîntului, dezvoltată de latinişti din sensul lui fundamental, era cunoscută şi în Principate, dar atestările din textele publicate aici sunt mult mai puţin numeroase”[19].

Acest cuvânt, azi considerat învechit, rezultanta curentului latinist, nu s-a impus ca termen în limbajul pedagogic actual, din cauza procesului firesc de generalizare a instrucţiei în limba naţională unificată. Din dorinţa cărturarilor bănăţeni de a-l impune în limba

[15]N.A. Ursu, *Crearea stilului ştiinţific*, în *Studii de istoria limbii române literare. Secolul al XIX-lea*, Editura pentru literatură, 1969, p. 139.
[16]Ştefan Munteanu, Vasile D. Ţâra, *Istoria limbii române literare. Privire generală*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1983, p. 149.
[17]Ion Gheţie, *Glosare de neologisme la sfârşitul secolului al XVIII-lea*, în „Limba română”, nr. 6, 1961, p. 557.
[18]Ladislas Gáldi, *op. cit*., p. 56.
[19]Doina David, *op. cit*., p. 235.



BDD-A12958 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:06 UTC)

literară, în anul 1910, în presa de specialitate, în „Educatorul", N. Tomici publica un articol intitulat *Ceva referitor la „a propune"*. Autorul a încercat să definească conceptul pentru termenul *a propune*: „În gura învăţătorului cuprinsul cărţii reînvie, se reîncălzeşte, primeşte corp [...]. Aşadar, materialul de învăţământ, cunoştinţele, ce au a se preda copiilor, trebuiesc propuse. *A propune* în acest sens ar însemna a reînvia prin graiul nostru, – al învăţătorului – cunoştinţele cuprinse în carte. *A propune*, prin urmare, nu înseamnă să coregem pe autorul celor cuprinse în carte, aceasta o fac alţii. Noi avem să însufleţim materialul ce propunem, ca să-l facem accesibil minţii copilului, îmbrăcându-l, prezentându-l în icoane (nu icoane de acelea cari le au copiii şi în cărţile lor şi le mânjesc cu ceruza), dându-i viaţă din viaţa lui […]. A recita materia cuprinsă în carte, nu înseamnă *a propune*"[20].

*A preda* este termenul care s-a impus în limba literară. Conform DLR[21] *a preda*, verb tranzitiv, este înregistrat cu sensul: „a transmite", (complementul indică obiecte, bunuri) şi „a transmite, a expune, a comunica în mod sistematic (în cadrul unei instituţii de învăţământ)", aici complementul indică cunoştinţe, învăţătură, rezultate obţinute într-un domeniu de activitate. În al său dicţionar universal, Lazăr Şăineanu[22] consideră că *a preda*, cu sensul „dau lecţiuni, transmit ştiinţă, învăţ", este un verb format după modelul lui a *paradosì*. Aceeaşi aserţiune descoperim şi în dicţionarul lui August Scriban[23]. Portivit dicţionarelor[24] consultate, *a preda* este format din prefixul *pre-* ataşat verbului *a da*, după modelul vechiului slav *prĭedati*. L. Gáldi[25] nu este de acord cu aceste explicaţii, menţionând că diferitele accepţiuni ale prefixului *para-* nu corespund cu cele ale

[20]N.Tomici, *Ceva despre „a propune"*, în „Educatorul", 1910, nr. 5, p. 67-68.
[21]*Dicţionarul limbii române*, serie nouă, tomul VIII, partea a 4-a, litera P, Bucureşti, Editura Academiei, 1980, p. 1275. (în continuare se va cita DLR)
[22]$DU_1$, p. 143.
[23]August Scriban, *Dicţionaru limbii româneşti*, Iaşi, Editura Presa bună, 1939, p. 1036. (în continuare se va cita Scriban)
[24]MDA, DLR, $DU_1$, Scriban, $TRDG_2$.
[25]Ladislas Gáldi, *op. cit*, p. 55.



BDD-A12958 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:06 UTC)

latinescului *prae*-. Ovidiu Densusianu[26] demonstrează că prefixul lat. *prae* a fost influenţaţ de de prefixul vechi slav *prea*.

*A preda*, conform lui Gáldi, este un calc după maghiarul *előad, előadás* (*elő* „înainte", *ad* „a da"), atestat în 1794. Termenul maghiar este, la rândul său, „un calc imperfect"[27] al germanului *vortragen*. Având în vedere argumentele prezentate mai sus, cărturarii au calchiat termenul german, nu cel maghiar.

Aserţiunea lui Gáldi referitoare la pătrunderea în Valahia a termenului nou creat prin intermediul profesorilor din Transilvania, care l-au urmat pe Gheorghe Lazăr, poate fi plauzibilă. Având în vedere faptul că Gheorghe Lazăr a trecut munţii în anul 1816, un argument poate fi atestarea acestui termen în lucrarea publicată de Dimitrie Ţichindeal, *Filosoficeşti şi moraliceşti prin fabule, moralnice învăţături*, apărută în anul 1814, potrivit $TDRG_2$[28].

Cum cei mai mulţi dintre primii profesori, care au predat în limba română peste Carpaţi, erau originari din Transilvania şi Banat, este de presupus că o serie de cuvinte au fost propagate şi aici cu sensul cu care ele apăreau în cărţile sau manuscrisele învăţaţilor din aceste provincii.

Procesul îndelung şi complex al constituirii vocabularului pedagogic ne dezvăluie caracterul deschis al acestui limbaj pedagogic. Este bine cunoscut faptul că intelectualii de secolului al XIX-lea au fost şi făuritori de şcoală, iar pentru a profesa şi pentru a se perfecţiona a fost imperios necesar să se utilizeze o terminologie ştiinţifică ce reflecta dezvoltarea ştiinţei din acele timpuri, dar care putea fi înţeleasă de către toate cadrele didactice din mediul rural sau urban.

---

[26]*Histoire de la langue roumaine*, Bucureşti, Editura „Grai şi Suflet – Cultura naţională", 1997, p. 176: „*prea* est venu est superposer sur le latin *per, prae*. La forme correspondante de l'a bulg. *prě*-".

[27]L.Gáldi, *op.cit*., p. 56.

[28]H. Tiktin, *Rumänisch-deutsches Wörterbuch*, ediţia nouă, Wiesbaden, Otto Harrassowitz, 1986-1989 vol. III: P-Z, 1989, p. 186. (citat $TRDG_2$)



BDD-A12958 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:06 UTC)

**Bibliografie**


Bocşan, Nicolae*, Contribuţii la bibliografia literaturii române din Banat în epoca luminilor*, în „Banatica", Reşiţa, 1997.

Bucătură, Marius, *Crîmpeie din evoluţia pedagogiei bănăţene*, Editura Asociaţiei învăţătorilor din judeţul Timiş-Torontal, 1938.

Chiş-Toia, Dorina, *Limba literară în presa din Banat. Contribuţii*, Timişoara, Editura Mirton, 2006.

David, Doina, *Limbă şi cultură. Româna literară între 1880-1920. Cu privire specială la Transilvania şi Banat*, Timişoara, Editura Facla, 1980.

Densusianu, Ovidiu, *Histoire de la langue roumaine*, Bucureşti, Editura „Grai şi Suflet – Cultura naţională", 1997.

Gáldi, Ladislas, *Les mots d'origine néo-grecque en roumain à l'époque des phanariotes*, Budapest, f.e., 1939.

Gheţie, Ion, *Glosare de neologisme la sfârşitul secolului al XVIII-lea*, în „Limba română", 1961, nr. 6.

Munteanu, Ştefan, Ţâra, D. Vasile, *Istoria limbii române literare. Privire generală*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1983.

Niculescu, Alexandru, *Romanitate de limbă, romanitate de cultură*, în „Limbă şi literatură", 1977, vol. I, p. 147-160.

Onciulescu, Dimitrie, *Primul compendiu de pedagogie*, vol. I-II, Timişoara, Casa Corpului Didactic, 1979-1980.

Popeangă, Vasile, *Presa pedagogică din transilvania 1860-1918*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1966.

Ursu, N.A, *Formarea terminologiei ştiinţifice româneşti*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1962.

Ursu, N.A., *Crearea stilului ştiinţific*, în *Studii de istoria limbii române literare. Secolul al XIX-lea,* Editura pentru literatură, 1969.

Dicţionare:

DLR *Dicţionarul limbii române*, serie serie nouă, tomul VIII, partea a 4-a, litera P, Bucureşti, Editura Academiei, 1972-1984.

Scriban Scriban, August, *Dicţionaru limbii româneşti*, Iaşi, Editura Presa bună, 1939.

$DU_1$ Şăineanu, Lazăr, *Dicţionar universal al limbii române*. Ediţie revăzută şi adăugită de Alexandru Dobrescu, Ioan Oprea, Carmen-Gabriela Pamfil, Rodica Radu şi Victoria Zăstroiu, Editura „Litera", Chişinău, 1998.

MDA *Micul dicţionar academic*, Editura „Univers Enciclopedic", Bucureşti, vol.III. literle I – Pr, 2003; vol.IV. literele Pr – Z, 2003.

$TRDG_2$ Tiktin, H., *Rumänisch-deutsches Wörterbuch*. Ediţia nouă, Wiesbaden, Otto Harrassowitz, 1986-1989.




**BDD-A12958 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:06 UTC)**

Izvoare:
„Foaia Diecesană”, Organ al Eparchiei gr.or.rom. a Caransebeşului”, Caransebeş, 1915.
„Educatorul”, Oraviţa, 1910.

## QUELQUES REMARQUES SUR LA TERMINOLOGIE PÉDAGOGIQUE

Abstrait

Dans cet article nous essayons de présenter quelques remarques sur la terminologie pédagogique du XVIIIe siècle et du XIXe siècle.



**BDD-A12958 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:06 UTC)**